

การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดบึงกาฬ
THE STUDY OF COMPETENCY COMPONENTS OF SCHOOL
EXECUTIVES, UNDER THE OFFICE PROMOTION BOARD PRIVATE
EDUCATION, BUENG KAN

¹เจนณรงค์ วุฒิสาร, ²วาโร เพ็งสวัสดิ์ และ ³วันเพ็ญ นันทาศรี

¹Chennarong Wutthisan, ²Waro Phengsawat and ³Wanphen Nanthasri

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ประเทศไทย
Sakonkakhon Rajabhat University, Thailand.

¹sunthorn.ice@gmail.co.th

Received : March 3, 2023; Revised : March 25, 2024; Accepted : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดบึงกาฬ การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโดยศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 แหล่ง ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดบึงกาฬ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสารและแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) การสื่อสารและการจูงใจ 6) การวิเคราะห์สังเคราะห์ และ 7) การมีวิสัยทัศน์ ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สมรรถนะ, สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

¹นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Abstract

The purpose of this research is to study the competencies of educational institution administrators. Under the Office of the Private Education Commission, Bueng Kan Province. The research process is divided into 2 steps, consisting of Step 1: Synthesize the competency components of school administrators by studying 10 related documents, concepts, theories, and research. Step 2: Evaluating the appropriateness of the competency components of educational institution administrators in educational institutions under the Office of the Private Education Commission, Bueng Kan Province. by 5 experts. The research tools include a document synthesis form and a 5-level rating scale questionnaire. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results found that Competency components of educational administrators consist of 7 components: 1) achievement, 2) good service, 3) self-development, 4) teamwork, 5) communication and motivation, 6) synthetic analysis, and 7) have a vision in which every element is appropriate at the highest level

Keywords: Competencies, competencies of educational institution administrators

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ถือเป็นตำแหน่งที่สำคัญที่จะนำนโยบายด้านการศึกษาทุกระดับไปปฏิบัติ รัฐจึงให้ความสำคัญตั้งแต่ระบบการสรรหาเพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ และประสบการณ์ที่เหมาะสมในการเข้าสู่ตำแหน่ง บรรจุและแต่งตั้งให้สามารถดำเนินการบริหารจัดการศึกษา และขับเคลื่อนคุณภาพของสถานศึกษาที่จะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2559)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนสถานศึกษาตามแนวการปฏิรูป ไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนาผู้บริหารให้มีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานบริหาร ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ (ประสิทธิ์ เขียวศรี, 2559, 99 - 107)

สมรรถนะของผู้บริหารเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญกลยุทธ์หนึ่งที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551) เพราะผลสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาที่เกิดจากผู้บริหารที่มีขีดความสามารถและมีสมรรถนะสูงย่อมประเมินได้จากคุณภาพของผู้เรียน เนื่องจากผู้บริหารที่มีสมรรถนะจะส่งผลให้ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพและส่งผลให้

ผู้เรียนมีคุณภาพตามไปด้วยจึงเป็นสิ่งแสดงถึงความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วีรวุฒิ มานนท์ (2560, หน้า 67-71) ได้ศึกษาวิจัยสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่าสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารการศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะของผู้บริหารของสถานศึกษาเพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ดังคำกล่าวที่เรียกว่า “สมรรถนะ” ซึ่งเป็นคุณลักษณะด้านความรู้ทักษะ และพฤติกรรมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาซึ่งอาจหมายรวมถึงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้วยเช่นกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดบึงกาฬ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อผู้บริหารเองในการพัฒนาสมรรถนะตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารให้มีสมรรถนะของผู้บริหารของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเอกสารเพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดบึงกาฬ ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยเลือกมาแบบเจาะจง ได้แก่

1.1 ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดบึงกาฬ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและมีคุณวุฒิระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและมีคุณวุฒิระดับปริญญาโททางการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน

2.3 ศึกษานิเทศก์ ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโท ทางด้านการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

2.4 ครูผู้สอน ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโททางการศึกษาและมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสมรรถนะสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจากแหล่งข้อมูล จำนวน 10 แหล่ง ตามแนวคิดและผลงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย ดังนี้ ไพโรจน์ ยิ่งยืน และจิรวัดน์ วรุมโรจน์ (2565); ปนัดดา สาริกา (2565); วราภรณ์ ทรายาคัญกุล (2563); จีรพรณี ภูมรินทร์(2562); นภาพรรณ รุ่งจำรัส และสมนึก ทองเอี่ยม (2562); ธนัสสรณ์ พลอยทับทิมและนงลักษณ์ ใจฉลาด (2560); วีรวัฒน์ มานนท์ (2560); นงค์ แข็งแรง (2560); ชนิษฐา วิไลรัตน์ (2559); ธิดา ประภาศน์สินสุข (2555)

2.2 สืบเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1.1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดบึงกาฬ โดยการแจกแจงความถี่ร้อยละ 50 ของความถี่ทั้งหมด และนำผลจากการสืบเคราะห์องค์ประกอบไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในขั้นตอนต่อไป เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในขั้นตอนต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสังเคราะห์เอกสาร ซึ่งเป็นการตารางสังเคราะห์องค์ประกอบจากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 แหล่ง เพื่อใช้ในการแจกแจงความถี่ร้อยละ

3.2 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับให้ผู้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (Likert Five's Rating Scale)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

แบบสังเคราะห์เอกสารใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ และแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การพิจารณา เพื่อพิจารณาตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาผลจากการศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิผลของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบของสมรรถนะผู้บริหาร	นักวิชาการ/นักวิจัย												
	ชิตา ประภาคนลินศุข (2555)	ชนินฐา วิไลรัตน์ (2559)	นงศ์ แฉิงแรง (2560)	ศิริวัฒน์ มานนท์ (2560)	ธนัสสรณ์ พดอยทับทิมและนางลัดดาภรณ์ ใจฉลาด (2560)	ศิริพรณัฐ ภูมิรินทร์ (2562)	นาถวรรณ รุ่งจรัส และสมณีกา ทองเอี่ยม (2562)	วราภรณ์ ตระขางค์กุล (2563)	ปนัดดา สารีตา (2565)	ไพโรจน์ อึ้งย้ง และศิริวัฒน์ วรณโรจน์ (2565.)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่ศึกษา
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	9	90	✓
2. การบริการที่ดี	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓		7	70	✓
3. การพัฒนาตนเอง		✓		✓	✓	✓		✓	✓		6	60	✓
4. การทำงานเป็นทีม	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	8	80	✓
5. การวิเคราะห์สังเคราะห์			✓	✓	✓	✓			✓		5	50	✓
6. การสื่อสารและการจูงใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	8	80	✓
7. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร				✓	✓	✓			✓		4	40	
8. การมีวิสัยทัศน์			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	7	70	✓
9. การมีภาวะผู้นำ	✓						✓				2	20	
10. การพัฒนาวิชาชีพ การสร้างความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	✓										1	10	
11. การบริหารสถานศึกษา								✓			1	10	
12. การวางแผนกลยุทธ์								✓			1	10	
13. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม	✓		✓						✓		4	40	
14. บุคลิกภาพ	✓										1	10	
15. การควบคุมตนเอง								✓			1	10	
16. การสอนงานและการมอบหมายงาน								✓			1	10	
17. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง								✓			1	10	
รวม	8	4	7	8	8	8	6	6	8	5			

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบด้านสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มี 17 องค์ประกอบ และบางองค์ประกอบมีความหมายเหมือนกันจึงนำองค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันนั้นรวมเข้าเป็นองค์ประกอบเดียวกัน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่สูง คือร้อยละ 50 ขึ้นไปได้องค์ประกอบด้านสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง

4) การทำงานเป็นทีม 5) การสื่อสารและการจูงใจ 6) การวิเคราะห์สังเคราะห์ และ 7) การมีวิสัยทัศน์ ดังนั้น องค์ประกอบด้านสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดบึงกาฬ มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ด้าน สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของรูปแบบการวัดได้ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 1 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาองค์ประกอบด้านสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดบึงกาฬ

2. การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งสรุปผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้	การตรวจสอบวัดระดับความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ (N=5)		
			$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์	ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพต่อเนื่องตั้งแต่การวางแผนการ	1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วน	4.4	0.49	มาก
		2. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	4.6	0.49	มากที่สุด
		3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาผลงานให้ มีคุณภาพต่อเนื่องตั้งแต่การวางแผนการ	5	0.00	มากที่สุด

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้	การตรวจสอบวัดระดับความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ (N=5)		
			$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ปฏิบัติงาน การดำเนินการตามแผน และผลการปฏิบัติงานสามารถแก้ไขปัญหาและเสนอแนวทางการพัฒนางานอยู่เสมอ	ปฏิบัติงานการดำเนินการตามแผนและผลการปฏิบัติงาน	5	0.00	มากที่สุด
		4. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาและเสนอแนวทางการพัฒนางานอยู่เสมอ	4.8	0.40	มากที่สุด
		5. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดี	5	0.00	มากที่สุด
		6. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนวัตกรรมทางเลือกใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา	4.4	0.49	มาก
		2) การบริการที่ดี	ต้องมีความตั้งใจ ตรงต่อเวลา การบริการที่ดีจะต้องผูกใจคน สร้างความประทับใจในการให้บริการด้วยคุณภาพ การทำให้ผู้อื่นรู้สึกชื่นชมตัวเอง ต้องมีการปรับปรุงอยู่เสมอ แสวงหาเทคโนโลยีเพิ่มเติม มีเวลาให้กับลูกค้า รักษาความลับสัญญา	1.ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจตรงต่อเวลา มีความจริงใจและสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	4.6
2.ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้แสวงหาเทคโนโลยีเพิ่มเติม พัฒนาระบบการบริการที่ดีให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	4.4	0.49	มาก		
3.ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการบริการ ข้อมูลสารสนเทศแก่นักเรียน ครูและบุคลากรผู้ปกครองตลอดจนหน่วยงานอื่นๆที่มาขอรับบริการ	4.8	0.40	มากที่สุด		
4.ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการ	4.6	0.49	มากที่สุด		
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลความพึงพอใจมาปรับปรุง	5	0.00	มากที่สุด		
3) พัฒนาตนเอง	การรวบรวมและประมวลความรู้ในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพหมายถึง มีการสังเคราะห์ ข้อมูลความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่ปรับปรุงให้ทันสมัยรวบรวมองค์ความรู้	1.ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสนใจใฝ่รู้และรวบรวมองค์ความรู้ที่สำคัญ เพื่อใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.8	0.40	มากที่สุด
		2.ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเอง มีชั่วโมงการเข้าประชุมอบรม สัมมนา และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ	4.8	0.40	มากที่สุด

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้	การตรวจสอบวัดระดับความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ (N=5)		
			$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	สำคัญเพื่อใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	3.ผู้บริหารสถานศึกษาประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานจนเกิดผลสัมฤทธิ์ตาม เป้าหมาย	4.6	0.49	มากที่สุด
		4.ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน	4.4	0.49	มาก
		5. ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาขีดความสามารถของตนเองอยู่เสมอ	4.8	0.40	มากที่สุด
4) การทำงานเป็นทีม	การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อการทำงานในองค์กรเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่ทีมงานจะช่วยทำให้วัตถุประสงค์ของหน่วยงานบรรลุเป้าหมายเท่านั้น แต่ทีมยังจะเป็น องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศการทำงาน ของหน่วยงานนั้นอีกด้วย หน่วยงานมีความจำเป็น	1.ผู้บริหารสถานศึกษามีความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงาน	4.6	0.49	มากที่สุด
		2.ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม	4.6	0.49	มากที่สุด
		3.ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจเป้าหมาย และควรรับผิดชอบของสมาชิกในทีม	4.6	0.49	มากที่สุด
		4.ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกระตุ้นจิตใจให้สมาชิกทีมทำงานร่วมกัน	4.6	0.49	มากที่สุด
		5. ผู้บริหารสถานศึกษาเริ่มพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานของทีมอยู่เสมอ	4.6	0.49	มากที่สุด
5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์	การสื่อสารและการมุ่งใจหมายถึง ความสามารถในการพูด เขียน สื่อสารโต้ตอบในโอกาสหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนสามารถชักจูงโน้มน้าว ให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับคล้อยตามเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร	1.ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำความเข้าใจสิ่งต่างๆแล้วแยกประเด็นเป็นส่วนย่อยตามหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ที่กำหนด	4.8	0.40	มากที่สุด
		2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนสามารถอธิบายประเด็นหลักประเด็นรองได้อย่างถูกต้องแม่นยำ	4.8	0.40	มากที่สุด
		3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ห่องค์กรหรือภาระงานในภาพรวมและสังเคราะห์ระบบการทำงานให้เหมาะสมกับบริบทและสิ่งแวดล้อม	5	0.00	มากที่สุด

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้	การตรวจสอบวัดระดับความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ (N=5)		
			$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		4. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจับประเด็นสำคัญของปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้	5	0.00	มากที่สุด
		5. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อบริหารงานในสถานศึกษาได้	5	0.00	มากที่สุด
6) การสื่อสารและการจูงใจ	การวิเคราะห์เป็นกระบวนการใช้ปัญญาหรือใช้ความคิดนำพฤติกรรม ผู้ที่คิดวิเคราะห์เป็น จึงสามารถใช้ปัญญานำชีวิตได้ทุก ๆ สถานการณ์ การคิดวิเคราะห์จะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 เรื่อง คือ เรื่องความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้องและการตั้งคำถาม	1. ผู้บริหารสถานศึกษาสื่อสารจูงใจให้ผู้อื่นทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้	4.6	0.49	มากที่สุด
		2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถนำหลักการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน	5	0.00	มากที่สุด
		3. ผู้บริหารสถานศึกษาถ่ายทอดนโยบายกลยุทธ์ ประเด็นสำคัญให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องชัดเจน	4.8	0.40	มากที่สุด
		4. ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาบุคลิกภาพตนเองให้เกิดความน่าเชื่อถือจนเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นได้	4.6	0.49	มากที่สุด
		5. ผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิควิธีการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับความคิดเห็นของตนเองได้	4.8	0.40	มากที่สุด
7) การมีวิสัยทัศน์	วิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของผู้บริหารในการดำเนินกิจกรรมขององค์กร หากผู้บริหารปราศจากวิสัยทัศน์ก็จะไม่สามารถสร้างสรรค์ความสำเร็จก้าวหน้าและ ดำรงรักษาความเป็นองค์กรที่ดีไว้ได้	1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการ กำหนดทิศทางของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์/บริบทสถานศึกษา	5	0.00	มากที่สุด
		2. ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดภารกิจและเป้าหมาย ของการทำงานได้อย่างชัดเจน	4.6	0.49	มากที่สุด
		3. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้ภารกิจ บรรลุตามเป้าหมาย	5	0.00	มากที่สุด
		4. ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา	4.8	0.40	มากที่สุด

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้	การตรวจสอบวัดระดับความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ (N=5)		
			$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		5. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้เพื่อร่วมงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์หรือทิศทางการพัฒนาองค์กร	4.4	0.49	มาก
		6 .ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ ทบทวนและปรับปรุงวิสัยทัศน์/ทิศทางการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.6	0.49	มากที่สุด
		7 .ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป	4.6	0.49	มากที่สุด
รวม			184.4	13.31	

จากตาราง 2 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก มี 7 องค์ประกอบ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2) การบริการที่ดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3) พัฒนาคณะเอง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4) การทำงานเป็นทีม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6) การสื่อสารและการจูงใจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7)การมีวิสัยทัศน์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดบึงกาฬ ในครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สามารถแบ่งออกได้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาคณะเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) การสื่อสารและการจูงใจ 6) การวิเคราะห์สังเคราะห์ และ 7) การมีวิสัยทัศน์ โดยองค์ประกอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ องค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ .50 โดยองค์ประกอบทั้ง 7 องค์ประกอบเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทความวิชาการ บทความวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยเบื้องต้น ในช่วงปี พ.ศ.2555-2565 ทำให้ได้ 7 องค์ประกอบนี้ แล้วนำข้อมูลไปสร้างแบบสอบถามนำไปให้

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาด้วยการประเมินองค์ประกอบ เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.31 ทุกองค์ประกอบ แสดงว่าองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและใช้ได้ สอดคล้องกับ สัมภาษณ์เชิงลึก (2562) ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามองค์ประกอบคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูสามารถวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้ ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามลำดับ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลจากการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดบึงกาฬ ทำให้ทราบถึงสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาครู ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดบึงกาฬ

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูล สร้างความตระหนักร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการต่อไป

สมรรถนะผู้บริหารที่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดบึงกาฬ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้นในการเตรียมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ไปเป็นแนวทางพัฒนาผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2559). *คู่มือการพัฒนาหลักสูตรสมรรถนะ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). *ผลการประเมิน*

สมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลและข้อเสนอแนะ. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.

วีรวัฒน์ มานนท์ (2560). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขต*

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. ว.บัณฑิตวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วารสารณัฏ ตรียางค์กุล (2563) *สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3*.

วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม.

- ปาริฉัตร ช่อชิต. (2559). *สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ประสิทธิ์ เขียวศรี. (2559). *การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปนัดดา สาริกา. (2565) *สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร*. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปฐมสุข สีลาดเลา. (2559). *การศึกษาพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมาเขต 1-7*. นครราชสีมา :มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- นภาพรรณ รุ่งจำรัส และสมนึก ทองเอี่ยม (2562) *สมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย*. วารสารมหาจุฬานาครพรรณ์.
- นงค์ แข็งแรง (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในบริบทประชาคมอาเซียน*. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม ; ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2560.แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 3
- จิตา ประภาศน์สินสุข. (2555). *สมรรถนะผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ส.พ.ฐ.)*.วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ.23(1). 21 – 38. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pyu/article/view/140287>
- ธนิสสรณ์ พลอยทับทิมและนงลักษณ์ ใจฉลาด (2560) *การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง*. วารสาร The 8thNationalGraduate Research Conference on theOccasion of the 44thAnniversary of Ramkamhaeng University’s Establishment.Volume8,41-50.